

ישראל – בגדת האינטלקטואלים

אדוֹאַרְד אלְכָסֶנְדר

ליס", להפעיל את השפעתם הראויה על הרוב חסר הדעה.

עד עתה צברנו ניסיון רב אודות השפעתם של אינטלקטואלים על הפוליטיקה, והדבר מאפשר לנו להיות ספוקנים לגבי תחבותיהם של מיל. במבט לאחר עיתוני האינטלקטואלים של אמריקה, בשנים שלפניו ולאורך מלחמת העולם השנייה, אפשר להזע למאראת טובי המוחות של אמריקה יוצאים חזץ נגד המלחמה בהיטלר, אשר היתה, לפחות, רק מאבק צר אופק בין שני כוחות קפיטליסטיים שתמו לגועם. הדברים הופיעו לא רק בכתביהם טורקיסטים כנון *New International* או *Politics* של דוויט טיס כדוגמך, אלא גם ב-*Partisan Review* הלמדני, המו-דריניסטי והמרקסיסטי.

הபיצויים של אינטלקטואלים אנגלים בשלהי שנות השישים הביאו את ג'ורג' אורול להזכיר, כי "חלק מן הרעיונות הם כה אווילים, עד כי רק אינטלקטואלים מסוגלים להאמין בהם". באחד ממאמratio-ב-*Tribune* בשנת 1943 הניב אורול על המשמעות שהופיע השמאלי בלונדון, לפיה אמריקה נכנסת למלחמה אך ורק כדי למחוץ את ניצני המהפכה הטוציאיליסטית האנגלית, במילים אלו: "ציריך להשתיד לאינטלקטואלית כדי להאמין בדבר שכזה. אדם פשוט אינו יכול להיות כה שוטה".

אם נבדוק את השפעתם של אינטלקטואלים ישראלים על המדיניות הישראלית בעשורים האחרונים, ובעיקר בתקופת הממשלו של רבין-פרנס ושל ברק, נגיעה למסקנה, כי מיל ואורול צדקו. מיל צדק בהדגשת עצמותם והשפעתם של רעיונות, ואילו אורול צדק בעומדו על כך שעוצמת כזו פועלת, לעיתים קרובות, לרעה ולא לטובה.

אורול: "אדם פשוט אינו יכול להיות כה שוטה"

מאמרו משנת 1838 על ג'רמי בנטהאם (Bentham) כתוב ג'ון סטיוארט מייל:

פילוסופיה עיוונית, הנראית לכוארה כה רחוכה מהי המעשה ומשמעותם של בני-אדם, בעצם משפיעה עליהם יותר מכל דבר אחר עלי אדמות, ובסתפו של דבר גוברת על כל ההשפעות האחרות, כמעט אלו שהיא עצמה מחייבת לצيتها להן.

לא תמיד היה סטיוארט מייל מוכן לחכות לסופה של דבר, ולעתים הת��טה לקיורו דרך, שבאמצעותם יכולים פילוסופים ואינטלקטואלים אחרים להשפיע על הממשלה. הערותיו של דה-טוקוויל אודות הדמוקרatie האמריקאית עוררו בו חששות, והוא ביקשelmaneuver את "עריצות הרוב" על ידי תחבורה משוכלת: הצבעת רוב אשר תיתן קול היחיד לכל אחד, אולם לאינטלקטואלים תיתן כוח השפעה גדול יותר – באמצעות מספר רב יותר של קולות. כאשר נוכח באירוע ובסכונה שבתחבולה זו, שינה דעתו והפק נאמן ליצוג היחסי, באמצעות המאפשר למי שהוא מכנה בספרו על החירות "המעטים הנבונים והאציג

פרופ' אדוֹאַרְד אלְכָסֶנְדר הוא מרצה לאנגלית באוניברסיטה של וושינגטון בסיטאל. ספרו האחרון הוא : *The Jewish Wars: Reflections by One of the Belligerents* (Southern Illinois University Press, 1996). מאמר זה הוא אחד מן המאמרים אשר יופיע בספר *Zionism and the Post-Zionists* בהוצאה מרץ אריאל למחקרים מדיניים.

בו חידוקים של שנה לעצמו... עד כדי כך שираה את הגולת בנאים הפלשתיים, שהצליחו לרכז כאן בארץ את האנטיישיות החזואולוגית של אירופה עם תאות הפגון שבמזרחה. כל עוד ילד יהודי... יכול לבוא לארץ ישראל ולהידבק כאן בחיקם השנה העצמית... אל דומי למצפונו.

אולס מה שנראה בעיניו של ברל כצנלאסון כסטיה חולנית מדרך הישר, עתיד להפוך למצב נורמלי ומקובל בקרב חלק גדול מאוד של האינטלקטואלית הישראלית. נקודת פניה החשובה אירעה בשנת 1967, כאשר "רופא הנפש" של ישראל, אהובה רבת חברים, קבעו כי בನיכוחה במלחמות- מגן אשר מנעה את השמדתה, מכירה ישראל את נשאה בעבר פיסת אדמה. אומות ערבית, אשר חשו בפיקחות כי היהודים אינם מסוגלים לנחל מלחמת רעויות באותו הקשרו שלהם מנהלים את מלחמת המטוסים והטנקים, שינו עד מהרה את הרטוריקה של התנגדותם לקיומה של ישראל, מימין לשמאל: מן השאיפה "להאדים את הים התיכון בדם היהודי" (קריאת הקרב שהיתה נפוצה בחודשים שקדמו למלחמה שת הימים), עברו לחיפוש מדומה של מקלט לחסרי-הבית. הפניה המחוותת היבט אל הליברים, כפי שהוכיחה רות וייס⁵, יקרה לגינוי של מבקרים המדינה היהודית.

עיקר הביקורת הגיעה ממחוגים של המאמינים האזרחיים בשיפור הדורתי בנאורות הולכת וגוברת של המין האנושי. אינטלקטואלים ישראלים, שהיו מוכנים להביע ביקורת מופרזת כלפי הגזענות, האימפריאליזם והקנות הדותית השוררים כביכול בארץ, הפכו עד מהרה ליקירי העיתונות האמריקאית. הם זוכים לשבחים מפחים של עוכרי ישראל דוגמת אנטוני לואיס, הרואים בהם קולות אמיתיים של התנגדות, כאשר לאmittו של דבר הם פשוט מצטרפים להיליה של הception מולדתם ברבים.

אולס רק עשר שנים לאחר מכן התיצבה האינטלקטואלית הישראלית בהמונה נגד המדינה, נגד הציווית, נגד היהדות גופא. היה זה משומש בשנת 1977 הפסיכודה מפלצת העבדה את עשרים ותשע שנים בעלותה על ממשלה ישראלי, לטובת מי משתפש בעיניה לחבורה של נחותים שאינם ראויים לשפטו. מירון בנגנישיTY תיאר אותם כך: "זוכרני כי נסעת באוטובוס בחיפה והבטמי סביבי, על עמייתי הנוסעים, בבוז ובأدישות — כאלו היו צורות נחותות של חיים אנושיים".⁶ היסטוריה מעין זו (אשר פרצהשוב בחודש מאי 1996, כאשר ניצח בניימן נתניהו בחירות) הפגינה עתה ליעדה הרגילה של האינטלקטואלים בישראל עצמה. ביום החודש במאי 1936 שאל ברל

זרעי הפורענות של האינטלקטואלים בציון קדמו למדינה עצמה

חת מן הפורענות הרבות המתרידות את המפעל הציוני מיום היולדו היא העובדה שהיהודים הגולת אינם נוהרים לציון, ארץ זבת חלב ודבש כביכול, אלא תחת תחת אIOS ולחש. העומס של חיים בצל סכנה מתמדת מן הגזענות והאימפריאליזם הערביים, הביא לידיתו בטרם עת של מעמד אינטלקטואלי וrintellectual ישראלי, שאיכותה שנייה במחלוקת. גרשום שלום התלוצ' בॐורו כי הכישرون מתועל למקום בו הוא נחוץ ביוטר — ובישראל הוא נחוץ ביוטר בעבא ולא באוניברסיטאות.

בניגוד לאיכותה של האינטלקטואלית הישראלית, אין ספק באשר להשפעתה. שמון פרס (הראה עצמו אינטלקטואל), הקיף עצמו באמנים ובאינטלקטואלים¹ לים. על במת האודיטוריום ע"ש מאן בתל-אביב,² בעת מערכת הבחירות הכהשת שלו באביב 1996. שלושה חודשים קודם לכך גיסט את הסופר עמוס עוז אחד משלושת המכבים העולים של מפלגת העבודה. עמוס עוז ידוע לשם בקרוב ה"מתנהלים" היהודים-זרתים, לאחר שהתייחס אל "גוש אמוני" בשפה השמורה לגנבים ולזרוצחים. נאום שנשא בפניו משתתפי עצרת "שלום עכשווי" בכיכר מלכי ישראל ביוני 1989, אמר: "יכת קטנה, כת משיחית, אטומה ואכזרית, הגירה לפניי נסרים מספר מפני חסיכה של היהדות ומאיימת ... לכפות علينا פולחנדים פראי ומתורף. ... הם אשימים בפשעים נגד האנושות".³

אינטלקטואלים בארצות רבות אימצו את הסיסמה: "הארץ האחרת, לטוב ולרע" וחם פעילים בכל כוחם כדי לערער את האמון הלאומי ב מורשת, בעקרונות היסוד ובבסיסת הקיום של ארץם. בדרך כלל אינטלקטואלים אלה אינם צומחים בתוך חמישים השנים הראשונות לישודה של ארץם, ורק בישראל מטבחים האינטלקטואלים את "ニיכרומ" כלפי ארצים, והדין בנושא "זכותה להתקיים" נחשב כמקובל בין אנשים הנחשבים למוכבדים. כפי שניס"ה⁴ חה זאת בפיקחות רבה מיזג זקטר, בשנת 1996: "ארץ בת חמישים שנה בלבד, אין מzapatos ממנה להצמיחה נוצאות מושלמות של אינטלקטואליה משכילה. ... זו גחמה שיכולה להרשות עצמה ורק ארץ ישנה ובמושסת".⁵

זרעי הפורענות של האינטלקטואלים בציון קדמו למדינה עצמה. ביום החודש במאי 1936 שאל ברל

צנלאסון, מנהיג מפא"י:⁶ היש עם בעמים, אשר בנו הגיעו לסיוף כזה, שכלי ונפשי, שככל מה שעושה עמם, כל יצירתו וכל יסורי, הם בזויים ושנואים, וכל מה שעושה אויב עמם, כל שוד וכח ורצח וכל אונס מלאה את לבם רגש של הערכה והתמכרות? ... וכך ידבקו

¹ Jerusalem Post, April 6, 1996.

² ידיעות אחרונות, באוגו- סט, 6, 1989.

³ Midge Decter, "The Treason of the Intellectuals", Outpost, May 1996, p. 7.

⁴ כתבי בול צנלאסון, תל-אביב, מפלגת פועל טר-אל, VIII, 1961, עמ' 18.

⁵ Ruth R. Wisse, If I Am Not for Myself... The Liberal Betrayal of the Jews, New York: Free Press, 1992.

⁶ Meron Benvenisti, Conflicts and Contradictions, New York: Villard, 1986, p. 70.

New York Times Magazine, July 11, 1982.

New York Times, April 11, 1995; "Struggling Against Fanaticism", New York Times, September 14, 2001.

Op cit., Conflicts and Contradictions, p. 34.

Jerusalem Post, December 1, 1990.

Ibid.

Jerusalem Post, January 16, 1993.

¹³על-פי דיווגם של כור מקורות התובנה האינטלקטואלית לנכני נשאה של ישראל אנטוניו ל' איס, נומס פידמן וע' תונאנס בעלי דעתות.

The Yellow Wind, trans. Haim Watzman, New York: Farrar, Straus & Giroux, 1988, p. 212. Subsequent references to this work will be cited in text.

שיזום, הציע להרים את המתנחות היהודיות בטנקים של צה"ל, כאמצעי לחילאת המורל הלאור מי.¹¹ בשנת 1969 החל פרופסור ישעיהו ליבוביץ המנוח, הגورو של האינטלקטואלים של מפלגת העבודה, לדבר על "נצחיקציה" של האומה ושל החברה הישראלית. עם פרוץ מלחמת לבנון הפק ליבוביץ לידען בינילאומי בשל השימוש בכינוי "יוזר" נאצים" כדי לתאר את הצבה הישראלי. כאשר עיראק פלשה לכווית בשנת 1990, הוא התעלה על עצמו בהכריזו (במלים המזכירות את גינויו של ברל צנ尔斯ון ב-1936): "כל אשר עשתה ישראל — ואני מזגשים: הכל — במשך שנים ושלוש השנים האחרונות הוא טיפשות מרושעת או רשות מטופשת".¹² ובשנת 1993 חלקה לו ממשלת רבין כבוד רב בהעניקה לו את פרס ישראל. במקום השלישי, אחרי עוז וبنבנישטי¹³ נמצא הסופר דוד גורסמן. גorusמן ביסט את כתוב האמנתו כאינטלקטואל מנוכר וכפרשן למצבה הנפשי של ארצנו בספר שיצא לאור בשנת 1988: *הזמן הצחוב* — תיאור מסע בן שבעה שבועות ברחבי "הגדרה המערבית". המשע נועד להביע "כיצד אומה שלמה ונוארה, לכל הדעות, כאומתני, מוגלת עצמה להיות כקובש, מבלי לא מלאל את חייה שלה".¹⁴ זהו ספר מסובך ומושובך מה שבסטאים של יושר. אולם טעם האמייתי מותבטא בשני פרקים הבאים בזה אחר זה, העוסקים בתורות ובספרים, בעיקר בספריית דת. גorusמן מבקר תחילת מתנחות עופרה. הוא מגיע חמוש בחשדות, עוינות ודקות, "זר חזדן" בין אנשים שאינם מוצאים לו שמצ' של אנושיות, בעיקר כאשר הם מצוים "בעונת הייחום המשיחי שלהם". בעופרה אין גorusמן מוכן "להסיר את מגנותינו" ו"להתפתות" על-ידי "חומר" ו"יחח" גיגיות" של השבת אצל יהודים ערומיים אלה. רת בהזמנן הצחוב, הן מחוות שטחים של אדים ישן אשר בני-ישיחו אינם מקדושים להן תשומת-לב אמיתי, יוצא קצפו דווקא על המתנחים היהודים שאינם מקשימים לו ואינם "מפגינים עניין אמיתי" בדבריו. הוא מבקש "לשיט עצם במקומות של שכ니יהם הערבים" ומתרחג כמנהלה בית-ספר נזען; כאשר אין הם רוקדים לצלילי חילו ואינם מקבלים את היתמןותו כאלו מעשה זה של הזדהות דמיונית הוא נטול כל משמעות פוליטית. עם זאת, המתנחים לא היו שנונים דיימים כדי להסביר לגרוסמן גומו: "ישראל היכר, אנו נשים עצמנו ערבים אם אתה תשים עצמך כיהודי".¹⁵ אולם לגרוסמן אין כל כוונה להשות את קצב חייו במידה שתאפשר לו לחזור אל עולמים הפנימי של אנשים מוזרים אלה: "ימה עלי לעשות בהם?" הוא מתרעם, ותראותו היא תרבותיתopolיטית אחת. הוא מותלן כי למתנחים אין "

כדי לקונן על מותה המשמש ובא של "הנפש הישראלית": "ישראל עשויה היתה להפוך לממדינת מופת ... מעבדה בזעיראנפין למען סוציאליזם דמוקרטי". אולם תקווה גדולה זו, מוקון עוז, התנפצה עם בואם של פליטי השואה, ציונים "אנטיסוציאליסטים" שונים, יהודי צפון-אפריקה השובי ניסטים, המיליטריסטים ושונאי-יהודים" וכו'.¹⁶ (להלן יהיו הסיבות העיקריות לאירועים של יהודים בארץ-הישראלים) עד שנת 1995 סיפר עמוס עוז לקוראי האmericains כי תומכי הליכוד הם שותפיו לדבר עברה של החמאס. גם לאחר שאחיהם-בן-נפש של החמאס טבחו ששת אלפים איש בארצות הברית ב-11 בספטמבר 2001, הכריז עוז כי האויב איננו, בשום פנים ואופן, האיסלם הקיצוני או המנטליות הערבית, אלא פשוט "קנאות", וכי הנושא הדוחף ביותר העולה בדעתו הוא "لتת לפולשטיינים את זכותם הטבעית להגדרה עצמית". למען הסדר הטוב הוא הוסיף את האישור הcovet בעיליל, כי "כמעט כל [המוסלמים] מזועעים ומצטער ריסים [על פגיעה החתאבות באמריקה]" כאשר המין האנושי".¹⁷ נראה, כי עמוס עוז החמיץ את הציומים הרבים של מוסלמים מכל קצויי תבל, החוגגים בריקודי שמחה, בצדקות ובחילוקת ממתקים את הרצת הנפשע של יהודים ושל אמריקאים. היה זה מופע מודלים, המעלה תהיה — האם הגע עוז לכתיבת אוזות פוליטיקה בשל היותו סופר, או שרש את המוניטין שלו כסופר בשל השקפותיו הפוליטיות. אנשים כמו רון בנבנישטי — סוציאולוג שהיה סגן ראש עיריית ירושלים עד שפטר על-ידי טדי קולק, ובר-סמכתא לענייני ישראל המועדף על-ידי ניר-יירוק טיים ועל-ידי טריינר של האינטלקטואליים כללים כאלים של ממשלות העבודה האחרונות, אשר היו פוט-ציוניות ופוסט-יהודיות בחשיבותן. בנבנישטי כתב בשנת 1987 כי הוא זכר בגאוות כיצד "חגנו את יום החיפורים על-ידי העמסת כמות של מזון על גבי רפסודה, שאיתה שחינו אל אי קטן סמוך לחוף הים התיכון, ושם בילינו את כל היום בזיללה. זו הייתה הפגנה שעורוריתית של דחייתנו את הדת ואת ערכי הגלות".¹⁸

"אנו נשים עצמנו ערבים כאשר אתה תשים עצמך כיהודי"

K ל מאי לאסוף ראיות מתיק סיפוריו מעשיות אוזות האנטי-ישראליות הגוברת (או אף גרווע מזח) של האינטלקטואלים הישראלים. לפני שנים מספר הכריז הפסל גאל תומקין כי "בראותי את החרדים שחורי המעלים, עם הילדים שהם מושיעים, אני יכול להבין את השואה".¹⁹ אב שטרנהל, המומחה של האוניברסיטה העברית לפא-

סובלים מן הטrror הגורע ביוטר", "אנו עושים שלום".¹⁵ בנבנישתי השתדל עוד יותר לרצות: בשנת 1995 הוא הוציא לאור ספר בשם **איבים אינטימיים**, אשר במודעות הפרטום שלו הופיעו אישורים נלהבים מאת **תומס פרידמן** ופרופסור **איין לוסטיק** (Lustick), ובו הציע בנבנישתי את פירוקה של מדינת ישראל.

רק אישים מעטים בקרב הממסד התרבותי היישראלי הבינו מחה על המתרחש: **הפילוסוף אליעזר שוויד** הזהיר כי "אומה המתחילה בנטישת זיכרונו תיה התרבותיים, סופה לאבד גם את קיומה הפיסי".¹⁶ **עמוס פרלמוטר** מנתה את הפוסט-ציונות של אקדמאים ישראליים כהתקפה כוללת על התקפות קיומה של מדינת ישראל.¹⁷

חריג ראוי לציין עוד יותר באופוריה הכללית של מעמד האינטלקטואלים הישראליים הוא אהרון מגן, הסופר הנודע והhtonמך הוותיק של מפלגת העבודה. בחודש יוני 1994 כתב מאמר טעון חומר-נפש מהארץ על "הדחף הישראלי להתאבות", בו הוא מקשר בין ויתוריה החד-צדדיים והאנטוגניים של ממשלה רבין לאש"פ, אשר אף לא ביטל את אמנתו הקוראת להשמדת ישראל, לבין הרהור העצמי המקנן זה שנים רבות בקרב המעמדות האינטלקטואליים בישראל. מאז מלחמת ששת הימים, כותב מגן, "אנו עדים לתופעה חריפה תקדם בהיסטוריה: הזדהות רגשית ומוסרית חולכת וגוברת של רוב האינטלקטואליה של ישראל עם עצם, שהתחייב בגלוי לחסל אותנו". מגן טען, כי מאז 1967 רואה האינטלקטואליה הישראלית יותר ויותר "את הדת, התרבות והכמיהה הארץ ... בבו מוחלט": וכי השוואת הישראלים לנaziים הפכה לעניין של אמונה ולעיוון מרכזי "באלאפי מאמראים וכותבות בעיתונות, במאות שירים ... בעשרות סרטים Dokumentarischen und Lyrikern, בתערוכות, בציורים וביצירות לומדים". "בפיקחות רבה" מעד מגן על השיטות שבחנו מפיצים האינטלקטואלים הישראלים האנטי-ציונים את המסריהם והפרסומים שלהם. כותבים כגון בני מורייס, אילן פפה וברוך קימרלינג¹⁸ מפרסמים לרוב הציבורית תחילתה, כדי לזכות בשבחים מצדם של שוחרי צדק מועברים. כתבהם מתורגמים עד מהרה לעברית ומוצגים לראווה בדמשק, קהיר וטוניס. מסקנכם, כמעט תמיד, היא אחת: *למעשה הציונות הנה מזימה קולוניאלית מורשת...*"

دعותיהם של רוב ממשיכי תהיליך אוסלו במשאלת ישראל משנת 1993 עד 1996, עוצבו על-ידי הסופרים, האמנים והעתונאים שmagd מעביר תחת שבט ביקורו. בין הפוליטיקאים הבכירים בולט שמעון פרט בהתנערותו מן האתוס הציוני. התבטאיותיו הכו שורשים בתפישות הפוסט-ציוניות, הפוסט-יהודיות והאוניברסליות של האינטלקטואליה הישראלית. כשם שהם רוחשים בוו לכל קשר עם ארץ ישראל, כך הוא

מהומור "גלותי ישן" ואין להם ספרים "מלבד ספרי לימוד ذاتיים", המכחים את הברבריות של בעלייהם במקום להפחיתה. הדמיוי, בסיכוןו של פרק ארוך זה, הוא של "טרוריסטים פוטנציאליים [!] המתנדנים דים עתה מעל ספריהם". לגבי גروسמן, הטrror המשוער של יהודים חמור הרבה יותר מ-ו הטrror המציגותי של ערבים.

הפרק הבא עוסק אף הוא בתרבויות ובספרים, לרבות ספרי ذات. גROSMAN מגיע לאוניברסיטאות בית-מלחם, אחת האוניברסיטאות המתוירות כשלוחות של מדינת אש"פ. למרות שהוא מודה כי האוניברסיטה היא "מעוז של החזיות הדמוקרטיבית לשחרור פלשטיין", אין הוא רואה כאן טרוריסטים מתנדדים מעיל ספריהם, אלא דווקא תМОנות אידיליות, המזכירות לו "מוראות של בית-הספר של אפלטון באטונה". גROSMAN, העולה על גdotiy מרוב חיבת ולהיות לייחס למארחיו מניעים נשגבים, מוכן עתה לשלוח גם לקוראים ספרי דת. אין הוא מגייב באוניברסיטה בית-מלחם, הממיר הפרופסור לאנגלית באוניברסיטה בית-מלחם, הממיר את הרגימות הע寥ינה של העربים למכתב הלירי של השירה האנגלית "למקצב של הקוראן הזורם בדמס". יכולתו של הסופר לאוצר גזונות מרחיק רב בהימצאו בין יהודים, נחלשת מאוד כאשר מתעוררות תוכנות גזוניות עתיקות יומיין בבית-מלחם.

שווד: "אומה המתחילה בנטישת זיכרונו התרבותיים, סופה לאבד גם את קיומה הפיסי"

כ אשר חזרה מפלגת העבודה ועלתה לשלטון בשנת 1992, שבו גם האינטלקטואלים הישראלים והתלמידיהם. אנשים אשר עברו התייחסו אליהם כל קיצוניים, עברו אל מרכז הכוח במשאלת ישראל ואל עיצוב המדיניות. **דיי צוקר**, אשר האשים את "המתנהלים" היהודים בשתייתם דם בפסח; **יוסי שריד**, אשר צועז את הישראלים בהכריזו כי ליום השואה אין כל משמעות לבניו; **שולמית אלוני**, אשר הצהרתיה אוזות יהודים דתיים היו מביאות אותה לכלא במדינת אירופה, בהן קיים חוק נגד התגוריות אנטישמיות – כולם הפקו שרים או דוברים חשובים במשאלת רבין. שני אקדמאים אלמוניים לשעבר הינו את היסודות לחיבורו של יאסר ערפאת, מן הבזויים שבՓושעי המלחמה במאה העשרים, הנושא לאחריות לרצח יהודים רבים בקנדה-המידה הגדול ביותר מאז היטלר וסטאלין. תהיליך אוסלו סל בפני אש"פ את הדרך למדינה פלשתינית עצמאית (מדינה, הקוסמת לאינטלקטואלים הישראלים הרבה יותר מאשר מדינה יהודית). עמוס עוז, א.ב. יהושע ודוד גROSMAN שוו אליו גיל. דוד גROSMAN הבטיח לאנטוני לואיס כי ישראל נטהה, בסופו של דבר, את "החזנות האינטלקטיבית" וכי "למרות שאנו

May 17, 1996, New York¹⁵
Times.

Jerusalem Post¹⁶
International Edition,
April 15, 1995.

"Egalitarians Gone Mad",¹⁷
Jerusalem Post
International Edition, October 28, 1995.

Aharon Megged, "The Israeli Suicide Drive",
Jerusalem Post
International Edition, July 2, 1994.

השנונה של אorrowל אודות פגימות הייחודית של אינטלקטואלים לרעיון-הרבב, לא הייתה עוניותם למסורת היהודית ולאפי הציוני של ישראל זוכה לעניין רב. אולם חזוני מוכיח כי הם זכו להצלחה מסחררת, המגיעה עד כדי מהפכה מדינית, במאבקם הפוליטי למען מדינה פופולרית יהודית:

הדבר הרaoוי ביוטר לציוויליזציה אשר לקידום של הרעיונות החדשניים במדיניותה של ממשלה ישראלי, הוא, אולי, הדריך שבאה אף השינויים הסוחפים ביוטר באופיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ניתנים להשפעה על-ידי קומץ אינטלקטואלים, הנתקלים בהתנגדות מזערית מצד מנהיגיה הפוליטיים של המדינה או בקרב הציבור.

חזוני מס' ספר כיצד הפוטנציאלים קופים את השקפתו בהם בתוכנית הלימודים החדשה של בתיה הספר, בחוקי היסוד של המדינה ובצח"ל, אשר בקוד המוסרי שלו אין כל התייחסות לעקרונות יהודים או ציוניים. מחבר הקוד הוא **אסא בש**, הנמנה על הפוטנציאלים הקיצוניים, ואשר תיאר בנסיבות האופיינית לו את חיבורו: "הקוד העמוק ביוטר של כללי המוסר, בעולם המוסר הצבאי בפרט ובעולם המוסר המקוצע בכללי". עמקות סופנית עד כדי כך, שהחיל ישראלי "אינו צריך עוד לחשוב או להתפלס. מישחו אחר כבר... חשב והחליט. אין כל דילמות".

ניצחונה הסופי של הפוטנציאנות בא ידי ביטויו בהסכמי אוסלו, שהם בגלוי ובמוצהר מרשם לחיסולו של הציונות. כידוע, הপנטת נתנה יזהה להסתכמים אלו, לפיך לא יהיה זה מוגם לטעון כי בכך ניתנה לגיטימציה לדעות-קדומות פוליטיות פוטנציאניות, אשר קודם לכך נחלתם של חוגים ברוחבה וברמתה אביב בלבד.

²⁰ הילג הערבית השיבת בבו כי ישראל תוכל להתקבל בחברה רק לאחר התמוטטות מוש"ל לאחר התמוטטות החלטת של המיטוס הלאומי היהודי, והפיתחה המוחלטת של פלסטין ההיסטוריה למדינת דמוקרטית אחת אליה שובו כל הפליטים".

²¹ "The Fortress Within", New York Times, May 31, 1996.

²² "Revolt of the Masses", New Republic, June 24, 1996.

Yoram Hazony, *The Jewish State – The Struggle for Israel's Soul*, Basic Books, 2001.

חזר וטווע כי לא רצין כל חשיבות ביהדות או בפילוסופיה המדינית היהודית, הקוראת לעצמה על שמו של הר ציון; גם הוא, בדומה לאינטלקטואלית הישראלית, האשים את הציבור האמוני בהעדפה של קשר קדמוני אל שטחים על פני "הרוח", בטענה, כי היהדות היא "מוסרית/روحנית ונפשית ולא עבדת אלילים של פולחן הארץ".¹⁹ שם שאינטלקטואלים ישראליים נחפו לחיקות את שיגיונות האופה התרבותית האחורה של אמריקה ואירופה, בתקופה להתבול בעולם הגדול שמחוץ לישראל, כך עשה פרט, בתקופה, כי יבוא יום וישראל תתקבל אל הליגה הערבית.²⁰

למרות התגייסותו של נשיא ארצות-הברית דואז, ויליאם קלינטון, לתפקיד מנהל מערכת הבחירות שלו, ולמרות התOMICחה מהאחד לה זכה מן התקשורות הישראלית והעולםית, מעדן החוגים העצמאים באוניברסיטאות ומצוות-הHIGH-CHOOL אקדמיים בשכר — שמעון פרט ותהליך אוסלו שלו נ徇 מכך וכל עלי-ידי הבוחרים היהודיים בישראל. כפי שניכון לפוטה, הגיעו האינטלקטואלים הישראלים (אשר לא שייערו כי ירושה של מפלגת העבודה ימשיכו בעיורו בטהילה אוסלו) בהיסטוריה מלודרמטית. דויד גרוסמן קונן על "ישראל העוברת אל הימין הקיצוני ... תופנית יותר, דתית יותר, יסודנית יותר, שבטיית יותר וצענית יותר".²¹

בקerb תומכת האמריקאים הליברלים של האליטה האינטלקטואלית הישראלית, רק נייר-ביבליק, נואה כתמייסר מראה בעקבות ווצאות הבחירה. לאחר שנים או עשרות שנים בהן חרג את גאנותם הבלתי ניתנת להבעה של פרט ועתדו, התנצל כתוב-העת בזעם על האינטלקטואלים הישראלים, אשר לא תפשו כי:²²

התחרויותם לפרט היא אחת הסיבות למפלתו. ...מתוך בו לעדות [היהודים] המסורתיות, הם רואים בם וכיון אותם: "ספרדים טיפשיים". הבו ליהודים מארצ-הערב התבטא בסתרה אכזרית, משומש שהוא דר בכיפה אחת עם הערכה תמיימה לנוצרים ולמוסלמים הערביים של המזרחה התיכון. הערכה זו, המלאה בגישה לעגנית כלפי סמלים, טקסיים, טקסטים, זיכרונות וdagot יהודים, שלחה ורבבות אל נתניהו.

בטוח הארץ, לרעיונות ופילוסופיה השפעה מכרעת על הפוליטיקה

חד המסמכים המצוינים, החושף את הנגע הפוטנציאני הפושה בישראל והמאים על עצם קיומה, הוא ספרו של יורם חזוני: *המדינה היהודית – המאבק על נפשה של ישראל*,²³ אף כי הספר אינו נטול פגמים. אילו הסתפקו האינטלקטואלים הישראלים במתן תיאור משליהם להערכתו

Quoted in Moshe Kohn, "Check Your Quotes", Jerusalem Post International Edition, October 16, 1993.

²⁰ הילג הערבית השיבת בבו כי ישראל תוכל להתקבל בחברה רק לאחר התמוטטות מוש"ל לאחר התמוטטות החלטת של המיטוס הלאומי היהודי, והפיתחה המוחלטת של פלסטין ההיסטוריה למדינת דמוקרטית אחת אליה שובו כל הפליטים".

²¹ "The Fortress Within", New York Times, May 31, 1996.

²² "Revolt of the Masses", New Republic, June 24, 1996.

Yoram Hazony, *The Jewish State – The Struggle for Israel's Soul*, Basic Books, 2001.

מרטין בובר – הגיבור והנבל בספרו של חזוני

העולם היהודי כולם, במשך שנים, כהנחת-יסוד שאין צורך להזכיר – "נחרס בקרב הכהנגה התרבותית של המדינה היהודית עצמה" תוך זמן כה קצר. מטרתו השניה של חזוני, כהיסטוריה, היא להמחיש את כוחם של רעיונות, ובעיקר את אמונות האקס-iomaha של ג'ון סטיוארט מל בדבר עצמותה המעשית, בטוטה הארוך, של הפילוסופיה העיונית (חסרת התועלת, כמובן). כוחם של הרעיונות הוא שאפשר לפילוסוף כמרטין בובר ולמתנדדים אחרים של המדינה היהודית לשבור את בר-גוריון ולעורר את תומכי הציונות העובדת, בעלי ההשכמה המעשית. החליכו כמעט שאיו נזכר בספר. המריבות בין בר-גוריאן לבין, מנקודת מבטו של חזוני, הן בעלות "אופי של קטטה בין ריבחובל לחובל הראשון של ספרינה טובעת". חזוני הוא היסטוריון פוליטי ותרבותי מיום. הוא מתאר באופן מתרך את המאבק הממושך של בובר (ועוזריי באוניברסיטה העברית) נגד תפשתם של הרצל ובר-גוריון, הגורשת מזינה יהודית אמיתית. בובר הופך בהמשך ליגבוּר ולבל של ספר זה. הוא הנבל בהתנגדותו הקשה למדינה יהודית; בהשוואתו שלוחות הרسن בין ציונים ממפלגות הפעולים לבין נאצים; לעומת קשותה נגד עלייה (יהודית), שעלה הכריז למחורת היום בו הוא עצמו עלה מוגרמיה בשנת 1938. אולם הוא גיבור בשל ניחונו האידיאולוגי, שלאחר המות, על הציונות העובדת. רוב הפטציונים המוביילים היום, טוענים כי דעתיהם עוצבו על ידי בובר וחסידי באוניברסיטה העברית שדגלו בדלאומיות, כגון ברית שלום/איחוד. עבינו של חזוני הם דוגמה מזהימה לרעיונות מיתוסיים, אשר בטוחה הארוך נודעת להם חשיבות פוליטית רבה יותר מאשר לקיבוצים ולהתנחלויות. בובר הבין את האופן שבו, בסומו של דבר, התרבות קובעת את הפוליטיקה. הוא תפש את העוצמה הטמונה בספרים, בעיתונים ובוקר באוניברסיטה. השפיעו הממאירה מנחת עתה במלחמות הפליטיות והתרבותיות בישראל.

חזוני טוען כי מאז נפילתו של בר-גוריון לא הייתה לישראל ראש ממשלה – לא גולדת מאיר ולא מנחם בגין – שהייתה "يוצר רעיון". גם בר-גוריון וברל צצנסון אשר מtower ראיית הנולד הזהיר מפני הסכנות החזויות ב"ריבע האינטלקטואלי" של תנועת העבודה הישראלית – אנשים פיקחים, לכל הדעות – היכרו לפחות מדי בתוצאות הרות-האסון הצפויות מהפרקתו החינוך הגבוה של ילדיהם בידי אוניברסיטה הנשלטת (במשך שנים וארבע שנים) בידי אנטי-ציוני כיהודה מגנט וסgal ההוראה אשר גיס. בשפה המבשרת את הקלישאות של הפטציונים בימינו, תקף מגנס את התתיישבות היהודית בפלשתינה, וטען כי "ילדתמה בחטא". יתרה מזאת, הואאמין כי ראיית ההיסטוריה מנוקדת המבט הערבית הייתה

ג דיון על סופרים ישראלים, שכח חזוני, לעתים, את ההבדל בין ספרות דמיונית לבין מאמריים העוסקים בנושאים שונים, או הצהרות פומביות. לעיתים הוא מערים על עצמו: כך כאשר הוא משליק את אהרון אפלפלד לאותה סירה פוליטית-תרבותית (שאינו משתייך אליה) יחד עם עמוס עוז ודוד גורסמן. בחלקו השני של הספר הוא מאשים את המתנדדים החריפים מאוניברסיטה בר-גוריון בעיצוב דעתם של הפטציונים, אך מתעלם מן העובדה כי הפטץ ציוני החשוב ביותר מבחן פוליטית הוא שמעון פרט, מי שהוא בן חסותו האישי של בר-גוריון בכבודו ובעצמו. במקרים בודדים הוא שוכח כי רעיונותם החלוטין חסרי הגנה מפני השימושים (לטב ולרע), שעושים בהם. העובדה כי שולמית אלוני מיחסת לבובר את האחריות להשכפותה, אין בה כדי להטיל עליו בהכרה את האשמה.

למרות טיעונו המשכנע של חזוני, באשר לתפקידו של הפטציונים בפרקcia הциונות של תנועת העובדה, אין לראות בכך סיבה מספקת לפוטציונות ולפטציונות העכשווי. השפה השגורה בפיהם של הפטציונים, התקשותם כי קיימת סתירה בין "לחיות היהודי" לבין "להיות אנושי", היא אותה שפה ממש בה השתמשו והוֹי הדעות היהודים האירופים, הדוגלים בהתבוללות, לפני יותר מאות שנה.

החוור בפרקcia הראשונים של הספר מעזע. אני אומר זאת כי היה סבור כי ראה כבר הכל: את הסוציאלוג האורח מן האוניברסיטה העברית, אשר קישט את משרד באוניברסיטה שלו בכרזת גיסות אש"פ; את הפרופסור לפילוסופיה מאוניברסיטת תל-אביב, אשר סיפק לתומכיו של נעם חומסקי מכתב "חכש" המאשר כי אילם (שונה-ישראל) היה "מסור לישראל כל ימי חייו"; את הסוציאולוג מאוניברסיטת חיפה, הפעיל בלגה האמריקאית-ערבית נגד הפליה (קבוצה ביחסות אש"פ); את הנציגות של פרופסורים ישראלים המותגיים למען המועל הגודל איזארכ סעד. אולם החומר שאסף (וניתח) חזוני מן האינטלקטואלים היישראליים הפטציונים והפטציינים, בכל זאת זעע אותו. בחשווה אל ברוך קימרלינג, אסא שר, אילן פפה וכיוצא בהם, גיבוריו הstorische של חזוני, הרי שיווג היידר האוסטרי, הדמוגוג הימני אשר ישראל עורה מהומה גדולה בגין, נחשב לציוני נלהב ולאוהב יהודים מושבע.

לחיק השני (הארוך והמגון יותר) של ספרו של יורם חזוני, ישנה מטרה כפולה: ראשית, לכתוב את תולדות המאבק האידיאולוגי והפוליטי בקרב העם היהודי עצמו על רעיון המדינה היהודית, תוך תשומת לב מיוחדת לשאלת כיצד הרעיון, שהיה מקובל ברוחבי

- קומה שנייה – א. ב. יהושע, על הצורך כי היהודים בישראל יהפכו ל"נורמלים" על-ידי המרת דעתן לצוראות או לאיסלם;
- קומה שלישית – בועז עברון בהצדקת האמצ' עיס האנטישוודיים בטרפה של וישי;
- קומה רביעית – עידית זוטר על קליטת פליטי השואה על-ידי הציונים כזרחה של אונס;
- קומה חמישית – בני מורייס על ציווות כתיהור אני;
- קומת הגג – שלומית אלוני על ציווות (וגם יהודות) כגענות;
- מרתקן – ירמיהו יובל מצדיק את עלילת הדם מיימי הבניינים;
- תת-מרתקן – יגאל תומרקין "המבין" את רצח היהודים (הדרתיים) על-ידי הנאצים; זהירות בקשה!

משיכה לגיאנק-פוד

דעתו סאמט, אחד האידיאולוגים המקוריים הרבים של הפטו-יהודיות והפטו-ציונות מהארץ, אינו רחוק מן האמת כשהוא משווה את כוח משיכתם לכוח המשיכה של מזון ומוסיקה אמריקאים חרשי ערך: "מדונה וביג'מקם הם רק הדוגמאות השוליות ביותר" לברכותיה הנפלאות של "הנורמליות" הישראלית החדשה. מי שככלו בשנת 1900 את אחיהם היהודיים לחוזל מיהודהם על מנת להצטרף לאנשיות העולמית, לפחות לא עשו זאת מונך ידיעה מלאה כיצד ניגל הדבר על-ידי היטלר. מה שאי אפשר לומר לגבים של האידיאולוגים הישראלים בנזימנו, הדוגלים בהתבולות ובאוניות ברשלויות.

רוב קוראי התשופות הפטו-ציונית אין להם כמעט על מה להישען, מלבד על א-אימון מלידה באינטלקטואלים. כך, כאשר משה צימרמן, פרופסור באוניברסיטה העברית, מכיר כי הציונות "י'יבאה" את האנטישמיות אל המזרח התיכון, נדרש ידע (לא רב במיו'ח') בהיסטוריה, כדי להבין כי ההכרזה מגוחכת ומופרcta. ואולם לעיתים נופלים הפטו-ציונים, מתוך ביטחון מופרז, במלכודות שקרים אשר גם חסר ידע נרכש יכולים לזהותם ב naked, **אבל**, מרגלית, פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטה העברית, מוקבר ונשית או אף חבר רשות במוועdown הפטו-ציונים, מפרסם ב-Books New York Review of Books בשם "הקייטש של ישראל", השופך קיתנות של לגע על "חדר הלדים" ב"יד ושם" שבו קולות מוקלטים של ילדים, חזוקים בידיש: "מא-מע, טאטע". "יד ושם" הוא יעד מועד של הפטו-ציונים, משומם שהם מאמינים כי המקום מעודד יהודים לא רק לחשוב שהם נועדו להשמדה על-ידי הנאצים, אלא גם – כמה טיפשי מצד' – לרצות

אחת הסיבות העיקריות להקמת האוניברסיטה העברית.

ספרו של חזוני כתוב מן הסוף אל התחלה, כמוין תעלומת-צרצת. הוא מתחילה בתמונה מפחידה בעיליל של עם אשר תם לגועע, נשוש, מבולבל, חסר מטרה. תפישותיה המסורתית של החזונות הציוניים של תנעות כ"מעשה" על-ידי מנהיגיה הציוניים של העבודה הוכזו, בעיקר על-ידי שמעון פרט. לאחר מכן הוא חוזר לאחר, על מנת לחפש את הסיבות לסכנות ההכחודה שבה נמצא המפעל הציוני – לא מיידי אויביה העربים של ישראל (הצופים בצהלה במחזה המתחולל לעיניהם), אלא דזוקה מידי האליטה הפוליטית, האמנوتית והאינטלקטואלית המפונקת; פרופסורים, סופרים ו"מאיורות גדולים" בתחום האמנות החזותית.

אנטישמיות תוצרת ישראל

ה זוויג נמנע בקפידה מליחס את הביטוי "אנטישמי", אף להশמאות הקיצניות ביותר על המסורת היהודית ועל המדינה היהודית מצד הפוטו-ציונים ותומכיהם, אולם התאפקות זו אינה נחוצה כאשר הסוד נגלה זה מכבר. עוד בחודש Mai 1987 צייר הומוריסטיון והקריקטוריסט דוש, בטورو הקבוע במרחב, קריקטורה, שמראה קונה בוחנות המתמקה בסחרורה אנטישמית, מושיט ידו אל המדף העליון, שם שמור המוצר היקר ביותר, המעורר בקריקטורה בנוסח ה"שטיירמר" הגורמי, המתארת יהודי ולוילו מתננסות תווית עם כתוב בולט לעין: "תוצרת ישראל". הכתבה שעוטרה בקריקטורה זו עסקה ביצורו של היצוא הישראלי על-ידי קשריו המוצרים שנינן לזכושים בכל מקום בעולם, במאפיינים ישראלים ייחודיים. ישראל עשתה זאת בעבר בפירוט ובירוקות מסויימים, ועתה היא עשו זאת בהשמצת-ישראל תוצרת ישראל. הלא הלקחות נעשים בררנים היוצרים על-ידי שמאליים ברייטים בסחרורה סוג ב', המייצרת על-ידי שמאליים אמנים או ניאו-נאצים צרפתים. לא ולא. הם רוצחים חומר מקורי, מקורות מקומיים. אינטלקטואלים, אמנים ומוחזאים ישראלים עטו בלהיותם על ההזדמנות שנפתחה בפניהם.

אולם דוש תיאר רק חנות. כדי לספק את כשור הייצור של משמי-ישראל הפטו-ציונים/פטו-יהדותם, יש צורך בכלבו גדול כפלים מ"מאקיס" או "הרודיס". ניתן לדמיין את קראתו של מפעיל המעלית:

- קומה ראשונה – משה צימרמן, ישעהו ליבובי'ץ' ועוד שישים ושמונה חברים הקהילה המתקדמת והאוניברסלית, בנושא: היהודים נאצים;

אנגליה אינה לבדה עוד

תחתית את המאמר באמוראותם של ג'ון סטיוואָן רט מיל וג'ורני אורוול על תפיקדים של אינטלקטואלים ורעיונותיהם בפוליטיקה, ואסאים באוטנו האופן. האמרה הראשונה משנת 1838, מאת סטיווארט מיל, מומלצת כחומר-עזר למחשבה עבור האינטלקטואלים היישראליים: "הذעת הקולקטיבית אינה חזורת מתחת פני השטח, אלא רואה את כל פני השטח; והוגידותם מעמיקים — ولو בשל עמקות מחשבתם — אינם עושים זאת לעתים קרובות..." האמרה השנייה, מאת אורוול, נראית דלוננטית במיוחד נוכח זוזות מלחמות אוסלו: "אילו היו האינטלקטואלים הקייזוניים באנגליה משיגים את מוקשם בשנות ה-20 וה-30, היה הגסטטאפו צועד ברוחבות לנזון בשנת 1940". ■

בספרו *האריה והחיד-קרון* (1941), כותב אורוול: "העובדה החשובה באמות באשר לאינטיליגנציה האנגלית, היא ניתוקה מן התרבות העממית של ארצה... הם יוצרים אי של חשיבה מנוגדת. אנגליה היא האומה הגדולה היחידה אשר האינטלקטואלים שלמה מוטבושים בארצם". מסקנה זו אינה נכונה עוד. ■

להבטיח כי לעולם לא יהיה נתונים עוד לטכנית המשמדה. אולם כל מבקר בהר הרצל ייווכח עד מחרה, כי אין כלל "חו"דר ילודים" ו"קולות מוקלטים" ב"יד ושם". יש אטר זיכרנו לילדיים שנרצחו וכול מוקלט המזכיר את שמותיהם.²⁴ התעלול של מרגלית אינו הבזוי מסוגו בקרב הישראלים המעורבים בהחפתת ערך הזיכרון וההיסטוריה של האוכלוסייה היהודית בארץ. אין זה מפתיע אפוא למדוד מחוזוני, כי מרגלית מאמין שישראל מחויבת מוסרית להציג לעربים "זכויות מיהודות" למען יוכל להנן על תרבותם ולהיות "ニיטרליים" כלפי היהודים. עם ניטרליות בסיס מרגלית, מי צריך לוחמה?

חזוני הוא, אולי, ירמיחו ברזמננו, אולם נכון אטימותם של המעמדות הנאורים של המדינה למורה רשותם היהודית, יתכן כי ישראל זוקפה כרגע דזוקא ליונטו *סוויפט* ישראלי, בעיקר לסתויפט זה אשר בצוואתו הכתובה חרוזים "העניך את מעת חרכוש והפמן / לבנות בית לשוטים וללקים בשגנון / ובabhängig סטרית אשת הוכח / כי אין אומה שאינה זוקפה לך". ■

²⁴ עברו עשר שנים הדפס מרגלית שוב את המאמר הזה באוף מאמריו "View in Review" לדבריו, השמייט את המשפט מן המאמר המת קורי "שהיה בו מידע מסועה על חדור הזיכרון לילדים ב"יד ושם". והוא גם הוא תולח את הא שם ב"עובד" אשר הטעה אותו. תלולו של מרגלית מנגלה שני דברים: 1. באמורו במבוא הספר כי "אני אפילו עד ראייה חלק זול מן הדברים עליים כתבתי", מוטר לנו להאמין לו; 2. הסר פר האידי שמואל ניר צדק באמוריו כי "אני סובלם לא רק מיהודיים גסים מדי אלא גם מי הodium וגבושים מדי".